

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 6. Assumpsit Iesus. Tale bonum est cœlestis gloria, vt nec desiderari possit, nisi Deus animam virtutibus roboret supernaturalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

armatam Dei, ut possit resistere in die malo & in omnibus perfecti stare. State ergo succurati lumbos vestros in veritate, & mandati loricam iustitiæ & c. Summes fidei sententiam & c. Per eam orationem, & obsecrationem orantes omni tempore. Ad hoc progredere sedet in armis Dei te primum. Accipit armaturam Dei, id est eius favorem, subsidium & gratiam, ex parte vero tua coniungens, carnis tue striclas mortificationes. Succurati lumbos vestros. Unde, sciam orationem. Indicat Apostolus arma necessaria huic praxi, quod a esse ex parte Dei, quadam ex tua, de quibus Dominica precedenti.

Secundo: (respondet D. Antonius) nota ab Apostolo apponi primum eminentissimum: hoc enim indicat, dum addit: In caelestibus; q. d. propter caelestia. Phrasi valde familiari S. pagine, sic enim dixit Deus Adam: Maledicta terra in opere tuo, q. d. propter opus tuum: propter peccatum tuum. Fateor, arduum est, ac cum primis operosum, hoc stratagemata, congressus ille, multi laboris conquisitio, verum tamen mentem reflecte certamen inire, hostes prostrare, congressibus defatigari, cuncta hæc fieri: In caelestibus: propter regnum caelorum.

Nihil tibi minus proponitur, quam esse eorum dominum: omne rarum, carum, sed nemo tam metis inops, qui credat nullo fudore, nullis impensis immensas divitias acquirendas: In caelestibus. Hoc est ò Christiane, de quo agimus, non est enim illud quod speras ac tibi proponitur, primum terrenum, vile, periturum, caducum, sed ipsius caeli, calcare sidera, lunam pedibus subternere, solem supercandere, regem esse regnorum æternorum, omnium que Deus possidet, Deum esse omnium Dei divitarum, thesaurorum, ornamentorum, illa cuncta possidere, quasi ornum Dominus simul cum ipso Deo. Perpende igitur signum illud hodie à Christo in monte elevatum.

S. 6: Assumpsit Iesus &c. Tale bonum est caelestis gloria, ut nec desiderari possit, nisi Deus animam virtutibus roborat supernaturalibus.

¶ 17. Nondum Evangelista nobis huius gloriæ exponere celsitudinem, unde sic oritur: Assumpsit Iesus Petrum & Iacobum & Joannem, & duxit illos in montem excelsum, sorsum. Simplex videtur narratio, sed altioribus Theologiæ mysteriis est granda. Primò his verbis videtur: Assumpsit & duxit, Petrum, & Iacobum, & Joannem. Assumpsit

sibi? ipse eos duxit? Num forte in humeros sustulit? An illi non pedibus inceserunt? Assumpsit illos, ut Angelus prophetam Habacuc, vel ut Gabrielus Christum duxit in templum? Assumpsit eum Math. 4. in sanctam civitatem & c. Notat D. Theoz. verbum s. hoc: Assumere significare, quasi ad se sumere. Et D. Tho. proprie dicitur quando quidpiam tollis & eò ducis quò ex seipso non potest pervenire. Proinde 2. 8. & 9. illo verbo frequentius videtur. Thologia ad ex. & q. 3. 4. primendum incarnationis filij Dei mysterium, dicitur enim, quod: Assumpsit humanam naturam. Sibi naturam assumpsit humanam, eam ad esse divinum extollens, quod ipsa nullis poterit viribus humanis ad pisci. Ita in S. Scriptura dicitur illi: Assumptus, qui manu fortiori ad illud assumptus est, ad quod nullo modo ex se poterat pertingere. Ita fatetur Ezechiel, de spiritu Angelico: Assumpsit me & elevavit. Deus quoque per prophetam Aggeum: In illa die dicit Dominus, assumam te Zorobabel & c. Et ponam te quasi signaculum: quia te elegi. Idem dicit David: Beatus quem elegeris & assumpsisti. Hoc significat hic verus: Dominus est assumptionis vestra.

Hinc intelligo quid dixerit Hieremias verbis Hierosalem plangens excidium: Propheta videtur tibi assumptiones falsas & electiones, q. d. Prophetæ mendaces per uacabant populo quod Deus illos in brachio potenti sibi assumeret, ad res usque ad caelum altissimas, inimicos vero eorum Babylonios ad inferni profunda demergeret humiliter. Hoc verbo videtur Evangelista: Assumpsit id est, sibi potenti sua manu assumpsit, & divinis suis viribus duxit illos, ad locum illum, ubi gloriam suam volebat explicare, quò significet caelestem gloriam quoddam esse bonum tam excellens, ut nedum illud proprijs viribus conloqui, nec quidem eò tendere valeamus, nisi tantas nobis Deus tribuat vires, ut omnem excedant naturæ creatæ fortitudinem. Qui vero sunt illi pedes, quibus anima tendit ad gloriam? Intellectus & voluntas: Non pedibus carnis tendimus (inquit D. D. August.) sed potentijs spiritualibus anime. En quam excellens bonum, caelestis gloria, ut nec intellectus se possit elevari, nec movere ad illam cognoscendam, nec voluntas, ut illam speret, & amet efficaciter, si vires ad hoc, Deus non tribuat supernaturales, & eas quidem efficaciores, quam eas quas habet natura creata intellectum habitu supernaturali fidei confortans, & habitum spei ac charitatis corroborans voluntatem.

Hinc intelliges, quò te scire expedit, qui sint virtutes, & ad quid infundantur. Neque

intellectus nedom hominis acutissimi, sed nec
 supremæ hierarchie Angelorum, hanc suis viri-
 bus comprehendere gloriam: *Oculus non vidit*
Deus absque te, que preparasti; existantibus re-
 Certo cognosci non potest, possibile esse bonum
 tale creaturæ, tam immensum, insubitum. Quis
 nobis hoc ostendit? quis intellectum illuminat?
 Lux fidei quo circa fidem vocatâ postolus *Sperâ-*
darum substantia verum. Eo quod intellectus cla-
 rissimè illuminatus etiam Angeli omnium no-
 biliissimi, nec disculsum, nec certam habeat co-
 gnitionem, quâ noverit talia nobis bona prepara-
 tari, nisi gratiæ luce adiuvetur. Et de hoc David
 Deo gratias referebat: *Tu es, qui illuminas lucer-*
nam meam Domine. Tu quoque Deo gratias agi-
 to, qui suâ misericordiâ hanc tibi lucem infudit.
Agentes gratias Deo Patri, qui dignos nos feci in
partem sortis Sanctorum in lumine. Luce suas nos
 illuminavit, quâ tale beneficium & videremus &
 agnosceremus, quod nobis preparavit. Adeo ut
 sicut sol sidus est adeo præcellum ut illud mini-
 mè valeas intueri, licet mille faces accenderis &
 quotquot mundus habet candelas, nisi per pro-
 priam eius lucem, quâ tibi cælitus demittit,
 quâ tuos illuminat oculos, ita quoque beata hæc
 gloria tam sublimi culmine sita est, ut si non inde
 Patet luminum lucem suam dimittere, illam hæd-
 quaquam sis agiturus: Hoc enim sufficit? Non
 sufficit, tantum enim est hoc bonum, ut licet
 illud ex fide noveris supernaturali, desiderare ta-
 men, amare, & sperare, pro ut decet, non pos-
 sis nisi Deus virtute spei tuam confirmet volun-
 tatem.

Hoc intendit vates Evangelicus Isaias, citatus
 ab Apostolo qui, postquam asseruit: *Nec oculus*
vidit, nec auris audivit: hoc addit: *Nec in cor*
hominis ascendit, quod secundum D. Augustinum
 significat: Eo non potest cor tuum ascendere ut
 bonum hoc desideret. Propitius sit mihi Deus,
 quod tale potest esse bonum, quod postquam
 mihi declaratum est, mihi esse impossibile illud
 consequi, illud tamen nequeam desiderare? Quis
 ille bolus, qui ore cordis humani tam extensi
 non potest comprehendi? Disputant philosophi
 quid sit omnium amplissimum inter creaturas?
 Quid cogitas hoc esse? Credis esse terram spa-
 tiosam, vel extensa profundaque maria, vel
 cælos tam longè lateque diffusos, ut omnem
 concludant creaturam? Non est hoc, sed cor
 humanum, tam extensum, tam amplum, ut
 illi omnia creata minus sint, quàm milium in
 ore elephantis. Cum autem sit tale, hunc tamen
 bolum non capit, intellige, secundum suam na-

turam, sed nec illum potest desiderare efficaciter,
 seu ut decet, si Deus diuine suæ potentie viri-
 bus vires non tribuat, & gratiæ suæ virtute, ac
 fortitudine illud non dilater. Bonum tam excel-
 lens; & omnie creatum excedens, ut quò possis
 illud sperare, & desiderare, ut conuenit, necessa-
 rium sit, ut Deus tibi grandem partem concedat
 suæ diuinæ nature, & te Deum faciat pe-
 gratiam, tibi tribuat donum illud pretiosum suæ
 gratiæ, de quo D. Petrus: *Per quem maxima &*
pretiosa promissa nobis donauit, ut per hæc effici-
mini diuina consortes natura. Mirare, que dona
 in superlatiuo maxima: cum enim illud bonum
 gloriæ Deum ipsum comprehendat, secundum
 suum esse supernaturali, & quæcumque ipse
 possidet, etiam ut illud tantum efficaciter desi-
 deremus, ut decet, tale nobis est necessarium
 auxilium, tanta fortitudo. Hoc indicauit Aposto-
 lus, dum virtutem & necessitatem spei declarat,
 sic ait: *habemus spem incedentem usque ad interiora*
velaminis, Proponebat, docebat que Apostolus
 necessariò laborandum in Dei obsequio: quia
 nobis preparatum seruat præmium immensum
 gloriæ, regni æterni, suarumque omnium diuul-
 tatum.

Cum verò ei possis obijcere. Quæ ratione talia
 ego sperare possum præmia, si terrens sum;
 mortalis, caducus, vilissimus vermiculus? Respon-
 det. Sit benedictus Deus, qui nobis largitus est
 spei virtutem, quâ confortata mens nostra in-
 cedit sperans & inquirens quidquid Deus in in-
 terioribus recessibus possidet diuinitatis. Hoc si-
 gnificatur his verbis: *Spem incedentem usque ad*
interiora velaminis. Spes, quæ vires ac robur
 præstat animæ, quibus progreditur, sicut auis
 alis seu plumis. Notare videtur historiam illam
 Iosephi, creatus est à Pharaone Prorex Ægypti,
 & pompâ ac maiestate dignitati suæ congruâ
 colebatur, omnes illum ut legitimum suum, ve-
 nerabantur, & ut tali obediebant, Dominum. His
 illi cunctis prospere succedentibus, fratres eius
 in Ægyptum proficiscuntur, & multi inter eum
 fratresque suos mediantibus, nec tamen ab illis
 ut frater, cognitus, tandem se ilis aperuit, ait-
 que. Renuntiate patri meo, ut huc veniat, misit-
 que illi plaustra. Mandat Pharaon Iosephi: *Præcipe*
etiam ut tollant plaustra de terra Ægypti, ad sub-
uentionem parvulorum suorum, ac coniugum. Sta-
 tim autem ait facer textus: *Tuleruntque eum filij*
eum parvulis & vxoribus suis in plaustra, que
miserat Pharaon ad portandum ferum. Non enim
 possunt descendere in Ægyptum sine plaustris
 nullis inde à Pharaone propria auctoritate. Ean-
 dem

14
 1. Cor. 2.
 Psal.
 119.

2. Petr. 1.
 Hebr. 6.
 19.

Gen.
 45. 19.
 Cap. 46.

dem videtur facere quoque allusionem ad histo-
riam, quam sacra littera nobis enarrant de San-
cta Regina Esther, pulcherrima, sed debili, vi-
ribusque infirma, vt Regis Assueti adeat presen-
tiam, tahque se slistat maiestati, proinde pe-
disse sibi a Rege concessa languida inuicaba-
tur, quz corpus vt effraictum iustinebat, sic-
que ad Regis intimum cubile pro populo rogau-
ta proceffit.

Talis est nostra voluntas: seipsam nequit erige-
re, vt suprema illa bona desideret, speret, diligit,
quæ Deus intimis gloriæ suæ ecclat recessibus,
indiget aula illius pedesque, cui innitatur, spei
nimirum virtute, sed sibi a Deo concessa. In
quo tibi spes de disti, canit David. Hæc via con-
sideratio tibi celestis gloriæ patefaciet celsitudi-
nem: cum sit voluntas nostra adeo cupida rerum,
vt quò sunt maiora illa bona, quæ sibi offeruntur,
eo avidius illa desideret, ac potius illis studeat;
hoc tamen bonum iam bonum est immensum, vt
etiama inna per fidem representatum, efficaciter
non possit appetere, nec sperare, nisi sua su-
pernaturali fortitudine virtutis spei hanc Deus
roboret voluntatem, nec illud serio vales studio
pretendere, sine doni Divini gratia particulari.
Vnde sacra docet Theologia, non esse efficax
gloriæ desiderium, quò damnati, ac demones
mouentur, quia illis deest Diuinum subsidium;
bonum tam excellens, vt ad eius possessionem,
necesse sit, Deum tibi totam suam essentiam
communicare, vt dicemus, & illud spes, ac
serio cupias, tibi mitat oportet subsidium cele-
stis, efficax, quod omnem naturæ superet or-
dinem.

**§. 7. In montem excelsum; Mundo Chri-
stus suos educit discipulos, vt illis ostendat
gloriam suam, nihil enim in eo est in quo
videatur.**

¶ 15 Singulari mysterio notat Euangelista locum,
vbi Christus gloriæ suæ splendorem explica-
uit, nimirum *Montem excelsum*. Nec dicit no-
bis, quis fuerit iste mons, sed hoc solum, *In mon-
tem excelsum scorsim*. Nec ipse D. Petrus, qui
visioni huic interfuit, locum designat, hoc tantum
dicit: *Cum esset cum ipso in monte sancto*: Et
iuste quidem, si enim sanctus fuit mos ille Horeb,
vbi Moyfi Deus apparuit in flamma tibi ardentis
eumque tam sanctum voluit, vt Moyfi præcipe-
ret, illum nisi discalceatus accederet: *Locus
enim in quo stas, terra sancta est*. Aequiori iure po-
tieron. Bapr. de Lanuza Tom. II.

terat mons hic sanctus appellari, vbi Patet in vo-
ce apparuit, filius in corpore glorioso, Spiri-
tus S. in nube, vbi conueniunt meritis infi-
gnes Sancti Moyfes & Elias. At sensus commu-
nis sanctorum credit, montem fuisse Thabor, imo
censet D. Damascenus quod Dani-^l huius myste-
rij reuelatione eruditus Deo de hoc laudes eeci-
nerit: *Thabor & Hermon in nomine tuo exultabunt*, Pf. 88. 13.
Situs est hic mons in Galilea, amplius, & excelsum
valde. Iosephus docet, esse altitudine triginta sta-
diarum, tam excelsum, vt eum mare nauigantes
de longe conspiciant cæteris eminentem. Anti-
quis temporibus celeberrimus habebatur, reliquis
montibus longè eminentior, vnde natum proce-
bium: *Sicut Thabor in montibus*. Inde descendit ex-
ercitus Barac vt manus contereret cum Sisara &
de eo sacra littera, vt de loco sacro, faciunt
mentionem. Modo igitur videamus, cur Deus
montem hunc cæteris ostendenda gloriæ suæ
prælegerit, nedum altum, sed separatim: An hoc
mysterium fieri non decuisset in ciuitate populo-
sa, vel serena plantie?

Multas adferunt Sancti rationes, sed ea nobis
placet, quæ est Sancti. Victoris Antiocheni, vt
que proposito nostro conueniens. Vt celestis
gloriæ quædam ostendit lineamenta discipu-
lis, videtur ees supra omnem terram eleuasse, &
de illa eduxisse: quia in terra nihil est, quod no-
bis possit exprimere huius gloriæ dignitatem:
*Montis celsitudo, quandam cum celsitudine illius ma-
iestatis cognitionem habebat*. D. Victor Antiocheni
in hunc locum. Vt intelligat ex loci celsitudine,
quò illos assumpsit, se pariet altitudine spiritus
excelsi renouandos. In hunc finem, semper voluit
Deus, electos suos ad altiora assumere præcipue
verò, quando cum hominibus acturus erat non de
legis antiquæ rigoribus, sed de legis gratia ac
dilectionis beneficijs. Educto iam populo de ser-
uitute Aegyptiaca, cum iam temporis ratio suade-
ret illi leges præscribere, ad montem Sinai acce-
dentes figunt tabernacula, *E regione montis, dixit-
que Deus Moyfi*. Dic populo, vt præparent se, des-
censurus enim sum, ac eos volo mundos & san-
ctificatos: *Dic enim tertio à scendet Dominus coram
omni plebe, super montem Sinai*. Chaldaus habet:
*Quoniam dies tertio reuelabitur Dominus super
montem Sinai est, Manifestabitur gloria eius*. Ita
hoc interp. etati i Lipoman. (b hoc igatu, circis,
præcipi Dominus Moyfi, vt sanctificentur, &
tern in is figes, quò non accedant, nec homines,
nec uenta; quicumque accesserit, lapidibus
obruetur. *Tamque aduenerit dies tertius, & mane
& ecce ceperunt audiri sonitua, ac micare fulgu-*

D. VICT.
ANTIO-
CHIN.
In hunc
loc.

Exo. 19.
11.
LIPOM.

